

Skupštini, njih bi birala petočlana komisija u čijem sastavu većinu imaju politički predstavnici. Ovakav predlog ne samo da potencijalno dovodi do mogućeg haosa i produbljivanja političkih pritisaka u funkcionisanju treće grane vlasti, već i najbolje ilustruje kako ministarstvo pravde postupa sa upućenim primedbama – tamo gde je moguće, loša rešenja zameniće još gorim.

Izbor tužilaca i tužilačkog saveta

Važeći Ustav Srbije omogućava da Republičkog javnog tužioca i sve druge javne tužioce (koji su mu podređeni i postupaju po njegovom nalogu) bira Narodna skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog Vlade. Put razrešenja tužilaca je isti, dok javno tužilaštvo za svoj rad istovremeno odgovara Narodnoj skupštini.

Ovakvo rešenje je kritikovala Venecijanska komisija koja je konstatovala da navedeni izbor javnih tužilaca stvara rizik od „neopravdanog političkog uticaja na postupak izbora“,³ dok je odgovornost za rad javnog tužilaštva Narodnoj Skupštini komentarisala kao „uznemirujuće političko mešanje u krivično gonjenje“.⁴

Prvi, Radni tekst ustavnih amandmana je izbor Republičkog javnog tužioca (prema novom nazivu organa – Vrhovnog javnog tužioca) ipak zadržao u Narodnoj skupštini, dok je izbor drugih javnih tužilaca prepustio današnjem Državnom veću tužilaca (prema novom nazivu Visokom savetu tužilaca). Time je samo donekle ispunjen zahtev za izmeštanjem izbora iz Narodne skupštine. Stručna javnost je rešenje kritikovala zbog toga što u telu kome se poverava izbor tužilaca nesumnjivu većinu imaju članovi koje je izabrala Narodna skupština – tzv. istaknuti pravnici, zajedno sa ministrom pravde i Republičkim javnim tužiocem. Time je izigrana prvobitna namera izmeštanja izbora tužilaca iz ruku politike, jer je izbor svih tužilaca ostao u zoni direktnog ili indirektnog uticaja političke većine u Skupštini ili tužilačkom savetu. Takođe, tužiocima je zabranjeno članstvo u tužilačkom savetu, već je ono omogućeno tužilačkim zamenicima – što zajedno sa manjinskim prisustvom u savetu dovoljno govori o marionetskom položaju ovog organa.

Nakon brojnih negativnih komentara, ministarstvo objavljuje drugi tekst amandmana, odnosno njihov Nacrt, u kome ne samo da se ne otklanja problem političke dominacije u sastavu tela koje bira tužioce, već se izbor tužilaca ponovo vraća u Narodnu skupštinu. U oba teksta javno tužilaštvo je u celosti odgovorno Narodnoj skupštini, uprkos zaključcima Komisije.

Kada imamo u vidu ove jednostavne i proverljive činjenice – jedino možemo da zaključimo da ministarka laže kada govori da je „usvojen veći broj primedbi iz javne rasprave“, a naročito laže kada tvrdi da su ispunjeni svi evropski standardi u oblasti pravosuđa. Očigledno je da ni u prvom, a posebno ne u drugom tekstu amandmana, nisu ispunjeni čak ni minimalni zahtevi Venecijanske komisije iz 2007. godine. Istina je da izvršna vlast ne odustaje od namere da kontroliše izbor i ključne odluke u sudstvu, a posebno tužilaštvu.

Navodni pozitivni pomaci

Navodni pozitivni pomaci, na koje ministarka verovatno misli kada kaže da je usvojen „veći broj primedbi“, već spadaju u domen ne tako maestralnog političkog šibicarenja. Primera radi, kada jednom prilikom predložite da se iz važećeg teksta Ustava izbriše zabrana uticaja na sudiju u vršenju sudijske funkcije, a drugom prilikom predložite da se ovakva odredba ipak ne briše – da li se tako nešto može smatrati neslućenim pomakom? Ili ako u jednom tekstu predložite da sudije i tužioci ne mogu obavljati „privatne funkcije, zakonom određene delatnosti i poslove“, a drugim definiciju vratite u važeće ustavne okvire – da li je to taj veliki pomak koji očekuje srpsko pravosuđe? Ili kada ipak odustanete od toga da sudije